

“Bir İnsanın Doğruluğunu Güç İle Olan İlişkisi Belirler”

Âkif Emre için söylenebilecek en önemli özellik, vasat her Müslüman’da olandan başka, özellikle meslektaşlarındakinden çok ötede ve onuruyla birlikte güç ilişkileri karşısındaki düşüncesi, duruşu, iman - amel bütünlüğüdür. “Bir insanın doğruluğunu güç ile olan ilişkisi belirler” sözünün sahibi ve örneği bir Âkif olunabilir mi? İşte asıl mesele...

Muhammer BALCI

Âkif Emre Hakk’a yürürken onu yeteri kadar tanımayanlar yetim kaldı.

Âkif Emre, uzun yıllar Müslüman camiaya, düşünceleri, duruşu, tavrı ile örnekliklerin az yaşandığı iman - amel bütünlüğü satında bir işaret taşı olmuştur. Bir başka ifade ile Âkif, bize, “Âlimin ölümü, âlemin ölümü gibidir” sözüne bir istisna getirdi diyebiliriz. Hayat hikâyesi ve eserleriyle bir âlim Âkif aramızdan ayrıldı, fakat âlem ölmüyor, aksine örnekliği âlemin yolunu aydınlatıyor. Cenazesinin defni sırasında birçok seveninden, Âkif’in ölmesiyle, âlimin nasıl bir birikim ve üretim, hatta mücadele içinde olması gerektiğine, âlemin bundan istifade edeceğine dair çok ifadeler dinledim. Temennim odur ki, Âkif’in ölümü âlemin dirilişi olur.

Asıl Mesele

Âkif’i tanıyanlarının, sevenlerinin, takipçilerinin en çok üzüldüğü husus onun dünya değiştirmesi değil, yerini doldurabilecek insanların olup olmadığı yönündeki endişeleridir. Yazılı basında ve sosyal medyada çokça rastladığım ifade, Âkif Emre’nin “iyi bir mütefekkir, samimi bir Müslüman olduğu” şeklinde. Bu tür nitelendirme vasat her Müslüman için, zevahiri kurtarmak adına yapıla-

bilir. Burada ölçü, değerlendirmeyi yapanların Âkif’i ne kadar tanıdıklarına ilişkindir. Zira genel geçer değerlendirmeler, insanları tam olarak anlatmaz. İlave olarak, öne çıkan, ayrıksı, varsa radikal tarafları belirtilmeli değil mi? İşte Âkif Emre için söylenebilecek en önemli özel-

lik, vasat her Müslüman’da olandan başka, özellikle meslektaşlarındakinden çok ötede ve onuruyla birlikte güç ilişkileri karşısındaki düşüncesi, duruşu, iman - amel bütünlüğüdür. “Bir insanın doğruluğunu güç ile olan ilişkisi belirler” sözünün sahibi ve örneği bir Âkif olunabilir mi? İşte asıl mesele...

Bir öğrencisi şöyle diyor “Emeğinden öperiz ağabey, buz gibi ellerinden, yolculuğundan, ak düşmüş saçından, şerefli alnından...”. Bu takdir ve övünç duygusunun altında yatan en önemli neden, Âkif’teki, “yegâne güç sahibi, Sübhan olan Allah’a şartsız, kayıtsız teslimiyettir. Bunca güven veren, garip bir yolcu, fakat ışık saçmaya devam eden bir fener. Öyle bir fener ki, çağdaşlarının, hatta bir kısım dostlarının inadına, “iktidarların ille de yanında veya karşısında olmak gerekmediğini, uzağında da olunacağını”, biriktirdikleri ve ürettikleriyle çağına ve geleceğe belleten bir öğretmen.

Şu Camiada Kaç Kişi Kaldık?

Âkif Emre ile buluşmalarımızda, iktidarlara yakın veya düşman olanları konuşurduk. Öyle ya, ifrat – tefrit noktasında gidip gelmek, kalemiyyenin, entelijansiyanın haz aldığı bir konu. Bu hazdan kurtulabilmiş, hazzı elinin tersi ile itebilmiş insanları aradı gözlerim cenazede. İktidar imkânlarının bağışlaması araç ve şoförlerle gelmişlerdi. Bence mahsuru yok, fakat Âkif Emre deyince önemli bir ayrıntı gündeme gelmiş oluyordu. Üstelik bir seveninin söylediği gibi, 40 yıllık düşünce, yazın ve belgesel gibi önemli üretim hayatında 90 model araba ile yazarlık yapan biri için... Bu bana, Ahmet Mercan'la ilgili bir hatırayı hatırlatmıştı. Mercan bir yaz çoluk – çocuk memleketine giderken meşhur Karadeniz süt-lacını yemek için yol üstü lokantaya uğrar. Lokantacı hesabı alırken bir arabaya, bir de Mercana bakar ve sorar:

- Ne iş yapayısın?
- Yazarum
- Uyy, galiba iyi yazamayısun.

Yine Âkif Emre ile buluşmalarımızda, kendi deyimiyle “alternatif olmaktan müşterri olmaya evrilenleri” konuşurduk. Bu bir dedikodu mahiyetinde değil, ilkesel bazda olurdu. Onun sözlerinden kimi anladığımı, o da benim sözlerimden kimleri anladığını bilirdik. Öyle ya, şu camiada kaç kişi kaldık? Birbirimizin emarlarını iyi bilirdik. Âkif, yine de engin vicdanı ile Dursun Çiçek'in deyimiyle “evrilenlerin de ikinci vicdanı” oluyordu. Yazılarında isim vermeden politikaları, topluma hitap edenleri eleştirir, asla hakaret etmez, aşağılamazdı. Yazılarından nasiplenenlerin, “En son ne zaman Hz. Ömer Menkıbesi dinlediklerini”, “tenceresinde taş kaynatan Kocakarı – Ömer diyalogundaki rikkati” sorguladığında olmasa da vefatında vicdan temizliği yaptıklarından eminim.

Bunca hüsn-ü şahadet kaç mümine nasip olur? Huzurun arasına bizleri de kat Âkif kardeşim” demiştim. Bunca hüsn-ü şahadetin temelinde Âkif gibi biriktirip Âkif gibi velud olmak vardı. Nihayet, “Mazereti yok bazı şeylerin, eksik olan ne varsa üstünü ölüm tamamlıyor” derken, hepimize ders vererek gitti.

Âkif, hepimizi kışkandırdı. Şimdi ellerimiz başımızın arasında, Hakk'tan yana taraf olmanın öğretisini ve pratiğini nasıl oluşturacağımızın derdindeyiz. Âkif'ler, bizim tarihi gerçekliğimizin gelecek tasavvurları oluyor. Bundandır ölümlere parçalanmayışımız.

Bir dergiye, “Bunca hüsn-ü şahadet kaç mümine nasip olur? Huzurun arasına bizleri de kat Âkif kardeşim” demiştim. Bunca hüsn-ü şahadetin temelinde Âkif gibi biriktirip Âkif gibi velud olmak vardı. Nihayet, “Mazereti yok bazı şeylerin, eksik olan ne varsa üstünü ölüm tamamlıyor” derken, hepimize ders vererek gitti.

Bir yazısında, “Modern siyaset düşüncesinde siyasal muhalefeti kültürümüze yabancı bulanlar kendi kültürlerinin gereklerine ne kadar tahammül edebiliyor? Toplumsal çürüme, yozlaşma karşısında ses çıkarmayı modern anlamda anarşizmle itham etmeyi işlevsel bulanlar karşısında ıslah ediciler, emr-i bil maruf yapanlar baş tacı mı ediliyor? Siyasal muhalefeti yıkıcılık, değerlere karşı tahripkârlıkla suçlayanlar kötülükten nehyetme niyetinde olanlara hangi gözle bakıyor?” diye soruyordu. Âkif'in soruları şimdi orta yerde duruyor. Haydi, buyurun asıl cenaze bundan sonra kalkacak. Bu sorular bizi

özümüze, başladığımız yerlere döndürmeye, fabrika ayarlarımıza uygun ikinci bir hayata başlama ya veya selâmız okunmadan musalladan kaçınılarak gömülmeye yeter de artar.

Âkif Hakk'a yürürken onu yeteri kadar tanımayanlar, dinlemeyenler, yazılarından nasiplemeyenler asıl yetim kaldı. Kim bunlara doğruları, doğruluğu, güç ile ilişkileri, Kocakarı – Ömer hikâyesini anlatabilecek. Bunca güç ilişkileri ile malul kalem erbabımız asıl yetim kaldı.

Eksikliklerimizin Âkif Emre'nin hatırlattıklarını hatırlayarak tamamlanması dilekleriyle,

Huzur içinde yat, mekânın Cennet olsun değerli kardeşim.